

(۲۳) حصو «ح» تفصيلي سوالن جا جواب

(۶) سوال نمبر ۵: هيٺين مان ڪنهن به هڪ (۱) عنوان تي مضمون لکو:

ڪمپيوٽر جا فائدا (2013)

ڪمپيوٽر موجوده دور جي اهم ايجاد آهي ڪمپيوٽر هڪ خودڪار مشين آهي، جيڪا انگ اکرن جي ترتيب ۾ رڪن سميت ٻي شمار اهم ڪمن لاءِ استعمال ٿئي ٿي. هن وقت ڪمپيوٽر انساني زندگي جي اهم ضرورت بڻجي چڪو آهي. ڪمپيوٽر انساني محنت، مشقت ۽ وقت بچائڻ جي نظريي تحت ايجاد ٿيو هو، پر هاڻي هن جا ٻيا به ڪيترائي فائدا آهن، جن مان ڪجهه فائدا هي آهن،

انسان اڳ جيڪو ڪم پنهنجي دماغ ۽ هٿن سان ڏينين، هفتن، مهينن ۽ سالن ۾ ڪندو هو اهو ساڳيو ئي ڪم هاڻي ڪمپيوٽر سيڪنڊن، منٽن ۽ ڪلاڪن ۾ ڪري ٿو ۽ ان ۾ غلطي جو امڪان به ٻڙي برابر آهي، ان کان علاوه اها به هڪ ڪليل حقيقت آهي ته ڪمپيوٽر هن وقت ڪيتريون ئي زسيار يون سنڀاليون آهن، جن ۾ ايتي لپيٽرين جي ڪنٽرول سان گڏ دفاعي نظام جو ڪنٽرول ۽ ايميل ڪرڻ، فيس بڪ پڻ شامل آهي.

ڪمپيوٽر جي مدد سان انسان پوري دنيا جي حالتن، مسئلن ۽ حقيقتن کان واقف ٿئي ٿو ان مطابق پنهنجي مستقبل جي رٿابندي ڪري ٿو ۽ ڪاميابي ماڻي ٿو. مطلب ته هن ڳالهه کان به انڪار ڪري نٿو سگهجي ته الله سائين جي طرفان مليل عقل جي ذريعي انسان ڪمپيوٽر وسيلي بيشمار فائدا حاصل ڪري رهيو آهي ۽ مستقبل ۾ پڻ جاري رکڻ جو خواهشمند آهي. سچ هي آهي ته ڪمپيوٽر هن صدي جي عظيم ترين ۽ جديد ايجاد آهي، جنهن انسان ذات کي انيڪ فائدا رسايا آهن.

ڪراچي شهر (2010)

ڪراچي پاڪستان جو سڀ کان وڏو صنعتي ۽ ڪاروباري شهر آهي. هي شهر پاڪستان جي ڏاکڻي صوبي سنڌ ۾ واقع آهي. جيڪو عربي سمنڊ جي ڪناري آباد آهي. غير سرڪاري انگن اکرن موجب سندس آبادي ٻن ڪروڙن کان به مٿي آهي. پاڪستان ٺهڻ کان پوءِ ڪراچي کي پاڪستان جو گادي جو هنڌ بڻايو ويو، پر ڪجهه انتظامي معاملن سبب اسلام آباد نالي هڪ نئون شهر آڏائي کيس گادي جو هنڌ بڻايو ويو، جنهن ڪري ڪراچي جي وفاقي حيثيت ختم ٿي وئي باقي صوبائي حيثيت باقي وڃي بچي.

ڪراچي ۾ ڪيتريون ئي يونيورسٽيون آهن، جنهن ۾ ملڪي توڙي غير ملڪي شاگرد تعليم حاصل ڪري رهيا آهن. جن مان آغا خان يونيورسٽي، ڪراچي يونيورسٽي، اين-اي - ڊي يونيورسٽي ۽ اردو يونيورسٽي وغيره. ڪراچي ۾

ڪيتريون ئي گھمن جون جايون آهن جهڙوڪ: ڪلفٽن، منيهڙو، ڪيمارڙي، چڙيا گهر، سفاري پارڪ ۽ هڪس بي وغيره جتي هزارين ماڻهو پنهنجن ٻارن ۽ ڀڄن سميت گھمن ايندا آهن. شهر ۾ ڪيترائي خريداري جا مرڪز آهن جتي هر وقت ماڻهو خريداري ڪندي نظر ايندا آهن، رات ٿيندي ئي روڊن تي رنگا رنگي بتيون ٻري وينديون آهن، جنهن سان شهر جي رونق اڃا به وڌي ويندي آهي، ان ڪري ڪراچي کي روشن جو شهر ۽ پاڪستان جو دل به چيو ويندو آهي. ڪراچي ۾ ڪيتريون ئي وڏيون عمارتون آهن، جنهن ۾ ايم سي بي عمارت سڀ کان وڏي عمارت آهي.

هن شهر کي پاڪستان جي باني قائد اعظم محمد علي جناح جي قبر هنن ڪري به خاص اهميت حاصل آهي قائد اعظم جي مزار تي روزانو ڪيترائي ملڪي ۽ غير ملڪي اڳواڻ، عام شهري ۽ سياح حاضري ڀرڻ لاءِ ايندا آهن.
 شال! الله تعاليٰ اسان جي پياري شهر ڪراچي کي هميشه خوشحال ۽ آباد رکي. (آمين)

ڪلفٽن جو سير (2009)

اونهاري جون سوڪلون هيون گرمي پنهنجي اوج تي هئي. اسان سڀني گهروارن ڪنهن تفريحي هنڌ جو سير ڪرڻ تي چاهيو. سڀني گهروارن جي راءِ هئي ته هن پيري ڪلفٽن تي پڪڻڪ ملهائڻ گهرجي.

ٻئي ڏينهن آچر تي اسان ڪا ڌي پتي جو سامان پاڻ سان کڻي وين ۾ چڙهي شهر جي ٻروونق ۽ خوبصورت نظارن مان لطف اندوز ٿيندا اچي ڪلفٽن تي پهتا سين. ڪلفٽن تي واه جو چڻچٽو لڳو پيو هو، ماڻهن جا حشام آيل هئا، اُهي به گرمي کان بيزار ٿي هتي گھمن آيل هئا، ڪيترائي ٻار، جوان توڙي پوڙها سمنڊ ۾ وڃي رهيا هئا. اسان به وڃڻ لڳا سين، وڃڻ کان پوءِ اسان اُنن ۽ گهوڙن جي سواري جو به مزو ورتو ۽ انهن تي چڙهي فوٽو به ڪڍرايا.

سمنڊ کان پوءِ اسين ڀنگين ڏانهن آيا سين، جتي ڪيترائي ماڻهو بجلي تي هلندڙ ڀنگين تي لڏي رهيا هئا، اسان به انهن ڀنگين ۾ لڏي خوب مزو ورتو سين ان کان پوءِ اسان پارڪ ۾ ويهي پاڻ سان آندل منجهند جي ماني کاڌي. ماني کائڻ کان پوءِ اسين مڇي گهر ڏسڻ ويا سين، اتي اسان پاڻي ۾ ترندڙ شيشي اندر بند ڪيترن ئي قسمن جون سامونڊي مڇيون ڏسي قدرت جي ڪرشمي تي دنگ رهجي ويا سين، ان کان اڳ اسان ايتريون سهڻيون مڇيون ڪڏهن به ڪونه ڏٺيون هيون.

مڇي گهر ڏسڻ کان پوءِ اسين حضرت عبداللہ شاھ غازي جي مزار تي پهتا سين، جيڪا سمنڊ جي ڪناري هڪ ٽڪري تي اڏيل آهي، جتي هر روز هزارن جي تعداد ۾ ماڻهو حاضري ڀريندا آهن، اسان به هن بزرگ جي مزار تي حاضري ڀري دُعا گهري سين. هاڻي اسان تمام گھڻا ٽڪجي پيا هئا سين ۽ سڄ به لهن وارو هو، ان ڪري وين ۾ چڙهي گهر ڏانهن روانا ٿيا سين ۽ اٽڪل اٺين وڳن گهر پهتا سين.

اسان جو اسڪول

اسان جي اسڪول جو نالو - ب - ج سيڪنڊري اسڪول آهي، جيڪو گراچي جي ڀرپور ۽ خوبصورت علائقي ۱ - ب - ج ۾ واقع آهي. اسان جو اسڪول هن علائقي جو هڪ بهترين ۽ مثالي اسڪول آهي جنهن ۾ اٽڪل هڪ هزار کان به مٿي شاگرد ۽ شاگردائون تعليم حاصل ڪري رهيون آهن. اسان جي اسڪول جي عمارت ڪشادا ۽ عاليشان آهي جنهن ۾ پنهنجيويهه «۲۵» ڪلاس روم، هڪ هيڊ ماستر جي آفيس، ماستر ۽ ماستر بائين جي ويهڻ لاءِ هڪ اسٽاف روم، آڪائونٽ جي آفيس ۽ هڪ شاندار ڪيٿين به آهي. اسان جي اسڪول ۾ فزڪس، ڪيمسٽري، بائيالاجي ۽ ڪمپيوٽر سائنس لاءِ الڳ الڳ ليباريون آهن، جتي اسين پريڪٽيڪل ڪندا آهيون. ان کان سواءِ اسان جي اسڪول ۾ هڪ وڏي لائبريري به آهي، جنهن ۾ بيشمار قيمتي ۽ ناياب ڪتابن جو هڪ سٺو ذخيرو پڻ آهي، جنهن ۾ اسين فارغ وقت ۾ مطالعو به ڪندا آهيون. اسان جي اسڪول ۾ هڪ وڏو راند جو ميدان به آهي. جنهن ۾ اسين ريس (هاف) ٽائيم ۾ راند ڪندا آهيون. اسان جي اسڪول ۾ ڪرڪيٽ، هاڪي، والي بال ۽ بيسٽن جون ٽيمون به آهن، جيڪي راندين جي سيلي ۾ اول نمبر اينديون آهن.

اسان جي اسڪول جا استاد ۽ استادائون ڏاڍا محنتي، تعليم يافته ۽ تجربڪار آهن. جيڪي اسان کي محنت ۽ شفقت سان پڙهائين ٿا، جنهن سبب اسان جي اسڪول جو نتيجو بورڊ جي امتحان ۾ تمام سٺو ۽ نمايان ايندو آهي. اسان جي اسڪول مان فارغ التحصيل ٿيل شاگرد ۽ شاگردائون زندگي جي مختلف شعبن ۾ ملڪ جي ترقي ۽ خوشحالي لاءِ خدمتون سرانجام ڏيئي رهيا آهن.

منهنجي دعا آهي ته اسان جو اسڪول ڏينهن رات ترقي ڪندو رهي ۽ هميشه قائم دائم رهي جيئن تارن ۾ چنڊ. «آمين»

منهنجي پسنديدہ شخصيت / قائد اعظم (2013) (2014) (2015) (2017)

ماڻهو سڀ نه سڀا ٻڪي سڀ نه هنج

ڪنهن ڪنهن ماڻهو منجهه اچي پوءِ بهار جي

قومن ۽ ملڪن جي تاريخ ۾ ڪجهه هستيون ۽ ماڻهو اهڙا هوندا آهن، جن جو مان ۽ مڙتو، عزت ۽ عظمت جبل وانگر اچي ۽ شانائتي هوندي آهي. آءُ اڄ هتي هڪ اهڙي ئي شخصيت جي باري ۾ مضمون لکي رهيو آهيان جيڪو اسان جي ملڪي تاريخ ۾ «قومي هيرو» جو درجو رکي ٿو، پڻ اها آهي. «منهنجي پسنديدہ شخصيت» ۽ پاڪستان جو باني قائد اعظم محمد علي جناح، جنهن جي مسلسل محنت ۽ ڪوشش سان اسان جو هي پيارو وطن پاڪستان آزاد ٿيو.

قائد اعظم محمد علي جناح ۲۵ دسمبر ۱۸۷۶ع ۾ ڪراچي ۾ پيدا ٿيو. سندس والد هڪ واپاري هو، هن مشرڪ جو امتحان »سنڌ مدرستہ الاسلام« ڪراچي مان پاس ڪيو ۽ اعليٰ تعليم لاءِ انگلينڊ روانو ٿيو. ولايت سان قانون جي ڊگري حاصل ڪرڻ کان پوءِ بمبئي ۾ اچي وڪالت ڪرڻ لڳو انهن ڏينهن سڄي برصغير هندوستان تي انگريزن جو راج هو، ۽ مسلمان انگريزن کان آزاد ٿيڻ ٿي چاهيا.

قائد اعظم به مسلم قوم سان گڏجي آزادي حاصل ڪرڻ لاءِ مسلم ليگ ۾ شامل ٿيو ۽ ڏينهن رات مسلمانن جي آزادي لاءِ ڪوششون ڪرڻ لڳو، آخر ڪار لاڳيتي ڪوشش ۽ محنت سان قائد اعظم ۽ سندس ساٿي ڪامياب ٿيا ۽ اسان جو پيارو وطن پاڪستان ۱۴ آگسٽ ۱۹۴۷ع تي هڪ آزاد اسلامي ملڪ جي حيثيت سان دنيا جي نقشي تي نمودار ٿيو.

قائد اعظم محمد علي جناح پاڪستان جو پهريون گورنر جنرل مقرر ٿيو، پر اسان سان گڏگهڻو وقت رهي نه سگهيو ۽ هن فاني دنيا مان ۱۱ سيپٽمبر ۱۹۴۸ع تي رحلت ڪري ويو ۽ سندس مزار سنڌ جي سڀ کان وڏي شهر ڪراچي ۾ تعمير ٿيل آهي، جتي هر روز هزارن جي تعداد ۾ ماڻهو گڏ ٿيندا آهن ۽ سندس روح کي ثواب پهچائڻ لاءِ فاتح پڙهندا آهن.

ڪينجهر ڍنڍ جو سير

اونهاري جون موڪلون هيون گرمي پنهنجي اوج تي هئي. اسان سڀني گهروارن گڏجي فيصلو ڪيو ته هن پيري ڪلٽن جي بجاءِ ڇو نه سنڌ جي مشهور ۽ تاريخي »ڪينجهر ڍنڍ« جو سير ڪيو وڃي ان لاءِ متفق طور آچر جو ڏينهن مقرر ڪيو ويو ۽ اسين سڀ تيارين ۾ لڳي ويا سين.

هن ڏينهن کان پوءِ آچر جو ڏينهن آيو ۽ اسان سڀ گهروارا هڪ ويڳن ۾ سوار ٿي ڪينجهر ڍنڍ ڏانهن روانا ٿيا سين، رستن ۾ مختلف ٻنن، باغن ۽ ٻين نظارن مان لطف اندوز ٿيندا اٽڪل ٽن ڪلاڪن کان پوءِ اسين ڪينجهر ڍنڍ تي پهتا سين. اُتي اسان هڪ سواڙ تي جاءِ ورتي، جنهن ۾ اسان پاڻ سان آندل کاڌي پيئي جو سامان رکي پوءِ ڍنڍ ڏانهن روانا ٿياسين، پاڻي ۾ بيشمار ٻار، نوجوان، پوڙها، عورتون ۽ مرد وهنجي رهيا هئا ته ڪي وري پيرين ۽ لانچن تي چڙهي ڍنڍ جو سير ڪري رهيا هئا، اسان به وهنجڻ لڳاسين، وهنجڻ کان پوءِ ٻيڙي تي چڙهي ڍنڍ جو سير ڪيو، اُن کان پوءِ مڇين جو شڪار پڻ ڪيو شڪار کان فارغ ٿي منجهند جي ماني کاڌي ۽ پوءِ سنڌ جي مشهور راڻي نوري ڄام تماچي ۽ سندس مرشد هوندڙي شاه جي مزار تي لانچ ذريعي حاضري ڀرڻ لاءِ پهتا سين، اُتي دُعا گهرڻ کان پوءِ واپس ڍنڍ جي ڪناري آيا سين. هاڻي اسين ڪافي ٿڪجي پيا هئا سين، ان ڪري واپسي جون تياريون شروع ڪيون واپسي موٽندي اسان سنڌ جي تاريخي مڪلي قبرستان جو سير پڻ ڪيو، ان کان پوءِ شاھ جهان مسجد به ڏٺي، جنهن کي سوگنبدن واري مسجد به چئبو آهي، مسجد ڏسڻ کان پوءِ اسين گهر ڏانهن روانا ٿيا سين ۽ اٽڪل رات جو اٺين لڳين گهر پهتا سين.

منهنجو استاد

علم هڪ اهڙي شيءِ آهي، جنهن سان اسان حيات جي اونداهي کي ختم ڪري سگهون ٿا. اسان جي مذهب اسلام ۾ علم حاصل ڪرڻ هر مسلمان مرد توڙي عورت تي فرض آهي. حضور ﷺ جن فرمايو آهي »مون کي معلم بڻائي ڪري موڪليو ويو آهي« اڳتي فرمايائين علم حاصل ڪريو ان لاءِ اوهان کي چو نه چين به وڃڻو پوي. تعليم ڏيڻ ۽ سڻي تربيت حاصل ڪرڻ انبيا اسلام جي سنت ۽ طريقو آهي. علم حاصل ڪرڻ جي ايتري وڏي اهميت آهي ته پوءِ علم سيکارڻ واري جي ڪيتري وڏي شان هوندي. علم سيکارڻ واري کي استاد چئبو آهي.

منهنجو استاد به هڪ اهڙي ئي شخصيت آهي، جيڪو پنهنجي علمي قابليت ۽ علمي ڪردار سان شاگردن کي مثالي تدريس ڏئي رهيو آهي. منهنجو استاد علم سيکارڻ ۾ پنهنجو سٺ پاڻ آهي. منهنجي استاد جي تعليم ايم اي (سنڌي) ۽ بي اي آهي، جيڪو اسان کي سنڌي پڙهائيندو آهي، سنڌي ٻولي هونئن به ڳالهائڻ ۾ مٺي ۽ دنيا جي قديم ٻولين مان هڪ ٻولي آهي، ان ڪري اسان کي پڙهڻ ۾ ڏاڍو مزدو ايندو آهي منهنجو استاد نهايت قابل ۽ پنهنجي مضمون تي مڪمل دسترس رکڻ وارو آهي. ٻارن جي نفسيات کان به مڪمل واقفيت رکندڙ آهي. اسان تمام ڪلاس جا شاگرد پنهنجي استاد جو احترام ۽ عزت ڪندا آهيون ۽ انهي جي ڏنل تعليم ۽ ٻڌايل ڳالهين تي اسان عمل ڪندا آهيون. اسان جي ڪلاس پنهنجي استاد جي تدريس کان مڪمل طور تي مطمئن ۽ خوش آهي.

اسان جي دُعا آهي اسان جو استاد هميشه اهڙي محنت، ايمانداري ۽ لڳن سان شاگردن کي علمي دولت سان مالا مال ڪندو رهي. آخر ۾ وري چوندس ته منهنجو استاد پڙهائڻ ۽ سمجھائڻ ۾ پنهنجو سٺ پاڻ آهي.

بهار جي موسم (2012)

قدرت پنهنجي نظام هستي کي صحيح رکڻ لاءِ پنهنجي موسمن کي وقت تي بدلائيندي رهندي آهي. جيڪا دنيا جي رونق ۽ دنيا جي آبادي لاءِ ضروري آهي، جيڪڏهن دنيا ۾ هڪ ئي موسم هجي ته هن ڌرتي تي انسان ۽ حيوان جيئرو رهي نه سگهندا. اسان جي ملڪ ۾ چار موسمون هلنديون آهن، سيارو، اونهارو، بهار ۽ خزان. موسم بهار سڀني موسمن جي سرتاج آهي، پر هي موسم صرف هڪ مهيني ۾ قدرت جا حسين رنگ ڏيکاري ختم ٿي وڃي ٿي. ڪائنات جي هر شيءِ، انسان، جانور ۽ ٻوٽا سڀني جي اهائي خواهش هوندي آهي ته ڪاش سدائين اهائي مند رهي، شاعر ۽ اديب ته هن مند تي پنهنجي جان ڏيندا آهن.

بهار جي موسم ۾ هر طرف ساوڪ ٿي ساوڪ نظر ايندي آهي ۽ هر طرف شادابي جي چادر وڇايل هوندي آهي، باغن ۾ سڙيل ٻوٽا به ساوا ٿي پوندا آهن. هن موسم ۾ گل ٽڙن ٿا، ڀنورا، بلبل ۽ ٻيا پکي پنهنجن سُريلن آوازن ۾ گيت ڳائڻ ٿا، هر هنڌ

شادابي ٿي ويندي آهي. بهار جي موسم انسان لاءِ الله تعاليٰ جي طرفان مليل نعمتن مان هڪ وڏي نعمت آهي، هن موسم ۾ انسان جي طبيعت هر وقت خوشگوار رهي ٿي. بهار جي موسم پنهنجي ڪيفيت جي لحاظ کان سڀ کان بهترين موسم آهي. جيڪڏهن ڪنهن کي قدرت جي نظام جي سونهن ڏسڻي هجي ته هو بهار جي موسم ۾ ڪنهن باغ ۾ هليو وڃي، قدرت جي نظام هستي ۽ ڪرشمي تي انسان دنگ رهجي ويندو. بهار جي موسم ۾ گل، پوٽا پنهنجي جوين ۾ اچي ويندا آهن ۽ هر طرف پنهنجي خوشبو پکيڙيندا آهن، بهار جي موسم ۾ رڻ به گلشن ٿي پوندا آهن.

منهنجو پسنديدہ شاعر / شاهه عبداللطيف ڀٽائي / صوفي شاعر (2009)(2011)(2012)(2016)

سنڌي ٻولي به ٻين زندہ ٻولين وانگر ڪيترائي شاعر پيدا ڪيا آهن. انهن مان ڪي غزل گو شاعر آهن ته ڪي مرثيه گو ته ڪن جو لاڙو صوفيانہ ڪلام ڏئي آهي هر هڪ شاعر جي ڪانه ڪا خوبي موجود آهي، پر منهنجو پسنديدہ صوفي شاعر ۽ شاعرن جو سرتاج »حضرت شاهه عبداللطيف ڀٽائي« آهي شاهه صاحب ۱۶۹۰ع ۾ هالا حويلي ۾ ڄائو هو، سندس والد جو نالو شاهه حبيب آهي ۽ سنڌ جو مشهور درويش ۽ شاعر شاهه عبدالڪريم بلڙي واروسندس تڙاڏاڏو هو.

شاهه صاحب سير ۽ سفر جو ڪوڏيو هو ۽ راڳ سندس روح جي راحت هئي. پنهنجي حياتي جو ڳچ حصو سير ۽ سفر ۾ گذاريائين شاهه صاحب پاڻ سان قرآن شريف، مولانا روم جو رسالو ۽ شاهه عبدالڪريم جو رسالو گڏ رکندو هو. شاهه صاحب هڪ انسان دوست شاعر آهي ۽ شاهه صاحب جو پيغام امن، محبت ۽ پاڻيچاري جو پيغام آهي، اهوئي سبب آهي ته شاهه صاحب پنهنجي بيتن ۾ سنڌ سڪارسان گڏ پوري دنيا جي آباد ٿيڻ جي دُعا ٿو گهري شاهه صاحب فرمائي ٿو ته:

سائينم سدائين ڪرين مٿي سنڌ سڪار

دوست مٿا دلدار عالم سڀ آباد ڪرين

شاهه صاحب ۾ منظر نگاري، تخليق جي بلندي ۽ شاعرانه خوبيون موجود آهن، جنهن ۾ سسئي، سول، مارئي ۽ ٻين ڪردارن ۾ جان وجهي ڇڏي ۽ انهن کي حيات و جاودان بخشو اٿس. انهي مان خبر پوي ٿي ته شاهه صاحب هڪ وڏو شاعر آهي. شاهه صاحب جو ڪلام به موجود آهي، جنهن کي شاهه جو رسالو چيو آهي، جيڪو سندس شخصيت کي نمايان ڪري ٿو. سنڌ جي هي عظيم هستي ۱۴۵۲ع ۾ وفات ڪئي، سندس مزار ڀٽ شاهه ۾ آهي، جتي صفر مهيني جي ۱۴ تاريخ تي هڪ شاندار ميلو لڳندو آهي. جنهن ۾ شاهه صاحب جا فقير شاهه صاحب جو ڪلام ڳائي ماحول تي وجد طاري ڇڏيندا آهن.

چاندوڪي رات

رب سائين جيون اسان انسانن تي بي انداز ۽ اڻ ڳڻپ عنايتون ۽ مهربانيون آهن. اهڙين مهربانين ۽ نعمتن مان چاندوڪي

رات به هڪ وڏي نعمت آهي، چانڊوڪي رات ۾ هر شي دلڪش ۽ سٺي لڳندي آهي ۽ سندس هر شي جي سوڀا وڌي ويندي آهي، ان

ڪري اسان دوستن پروگرام ٺاهيو ته اڄ ڪالهه بيمار جي موسم آهي ۽ چانڊوڪي رات به اچڻ واري آهي، چوڻه قدرت جي حسين نعمت جو مزو وٺجي. آخر اسان جو انتظار ختم ٿيو ۽ اڄ چانڊوڪي رات اچي وئي، جنهن کي چنڊ جي چوڏهين رات به چئبو آهي. اسان سڀ دوست هڪ دوست جي گهر اٽڪل ڏهين وڳڻ گڏ ٿيا سون، اتان اڌا ڪلاڪ کان پوءِ سندس گهر جي ويجهو هڪ وڏي باغ ڏانهن راهي ٿيا سون. اسان کائڻ پيڻ جو سامان به پاڻ سان کنيو، جيڪو باغ ۾ پهچي هڪ ٻنڀ تي رکيو ۽ اسان سامهون واري ٻي ٻنڀ تي ويهي هڪ ٻئي سان ڳالهيون ۽ ڪل پوڳ ڪرڻ لڳا سون، هر طرف روشني ئي روشني هئي ان ڪري اسان باغ کان سڌو سمنڊ ڏانهن هليا وياسون.

چانڊوڪي رات ۾ سمنڊ جو نظارو تمام دلگريز ۽ سن ڪي موهيندڙ هوندو آهي، جيئن اسان سمنڊ تي پيٽا سون ته ٿڌڙي ٿڌڙي هوا جا جھونڪا ٻئي لڳا، ائين ٻئي لڳو جيئن سمنڊ جو پاڻي چاندي جا ورق آهن، آسمان تي ڪارا ڪڪر رچندا رهيا ۽ چنڊ اسان جي مٿي تي اچي بيٺو يعني رات جا اٽڪل ٻه وڃڻ وارا هئا پر چنڊ جي چاندي جي نظارن ۾ وقت جو اندازو به ڪونه هو، اهو اهڙو نظارو هو جيڪو اسان سڀني دوستن کي موهي رهيو هو، آخر رات جي اٽڪل پوئين پهر واپس گهر ورياسون. زندگي ۾ ڪجهه اهڙا پهر جيڪي انسان کان ڪڏهن به ڪونه ورسندا آهن، چانڊوڪي رات جو سير جيڪو اسان دوستن گڏجي ڪيو، اهو به اسان کان ڪڏهن به نه ورسندو.

وقت جي پابندي/وقت جي اهميت (2017)(2011)

وقت انسان لاءِ هڪ قيمتي شيءِ آهي، ان ڪري چيو ويو آهي ته وقت جي پابندي ۽ قدرداني انسان کي ڪامياب بڻائڻ جو هڪ بهترين اصول آهي، اهي انسان جيڪي وقت جي پابندي ڪن ٿا يعني هر ڪم مقرر وقت تي ڪن ٿا. اهي صحيح منزل ڏانهن وڌندا رهن ٿا ۽ جيڪي انسان وقت جي پابندي ڪونه ٿا ڪن انهن ماڻهن کي جيڪي نقصان ڏسندا ٿا پون انهي جو ازالو نه سگهن ٿا.

وقت جو مطلب آهي ته سڀني ڪم مقرر وقت تي ڪرڻ، اسلام ۾ به وقت کي خاص اهميت ڏنل آهي. نماز انسان کي وقت جي پابندي سيکاري ٿي. ڪائنات جي هر شيءِ وقت جي پابند آهي، جيئن سج ۽ چنڊ پنهنجي مقرر وقت اُڀرن ۽ لين ٿا. ڏينهن ۽ رات پنهنجي مقرر وقت تي ٿئي ٿو ۽ موسم پنهنجي وقت تي بدليجي ٿي. هاري پنهنجي وقت تي فصل پوکي ٿو، وقت تي پاڻي ڏئي ٿو ۽ وقت تي لٽي ٿو. اهي سڀ پابنديون وقت جي اهميت کي بهترين انداز ۾ اڃاگر ڪن ٿيون.

حقيقت ۾ دولت، دولت نه آهي، چوڻه دولت به وقت جي محتاج آهي. وقت کان ٿوري غفلت انسان کي ڪنگال ڪري

سگهئي ٿي، انهي ڪري چوندا آهن ته وقت بادشاهه کي فقير ۽ فقير کي بادشاهه ڪري ٿو. وقت جي پابندي سان انسان عزت، دولت، شهرت ۽ صحت حاصل ڪري دنيا ۾ بلند درجي تي پهچي سگهي ٿو. ان ڪري اسان کي به گهرجي ته اسان به مڪمل طور تي وقت جي پابندي ڪريون ته جيئن اسان دنيا ۾ پنهنجو ۽ پنهنجي ملڪ جو نالو روشن ڪري سگهون.

تندرستي هزار نعمت آهي (2015)

سٺي صحت الله تعاليٰ جي طرفان مليل نعمتن مان هڪ وڏي نعمت آهي تندرست مائهو هر ڪم دلچسپي سان ڪندو آهي ۽ هر ڏک کي برداشت ڪرڻ جي همت هوندي اٿس. صحت مند مائهو ملڪ، قوم ۽ ڪٽنب جو نالو روشن ڪندو آهي. جڏهن ته بيمار مائهو پنهنجي ملڪ، قوم ۽ ڪٽنب ۽ پنهنجي پاڻ تي بار هوندو آهي ۽ سڀ مائهو ان کان بيزار هوندا آهن. ان لاءِ چوندا آهن ته جي خوش ته جهان خوش.

ڪيڏانهن ڀاڳن وارا آهن اُهي مائهو جن جي صحت سٺي هوندي آهي زندگي جي ڪنهن به ڪم ۾ ڪاميابي ماڻڻ لاءِ سٺي صحت جو هجڻ ضروري آهي. تنهن ڪري انسان کي پنهنجي صحت جو خاص خيال رکڻ گهرجي.

سٺي صحت قائم رکڻ لاءِ ڪجهه ڳالهين جو خاص خيال رکڻ گهرجي جنهن ۾ سڀ کان پهرين ڳالهه تازي هوا آهي، جيڪا رت کي صاف ڪري ٿي، جنهن ڪري جسم تازو ۽ توانو رهي ٿو جيڪڏهن هوا دونيائيل ۽ زهريلي هوندي ته انسان پاڻ کي مرڳو ۽ بيمار محسوس ڪندو. ان کان علاوه اسان کي صاف ۽ اُٻاڙيل پاڻي استعمال ڪرڻ گهرجي، جيڪو جيترو رهڻ لاءِ تمام ضروري آهي.

صحت مند رهڻ لاءِ ورزش به تمام ضروري آهي. سوير سمهڻ، سوير اٿڻ، تازيون ڀاڄيون، تازو گوشت ۽ مڇي به سٺي صحت لاءِ ضروري آهي. اسان کي گهرجي ته اسان پنهنجي صحت جو گهڻو خيال رکون، ڇو ته سٺي صحت هڪ وڏي دولت آهي. انهي ڪري سائنس ٻڌايو آهي ته.

»هڪ تندرستي هزار نعمتن جي برابر آهي«

علم وڏي دولت آهي / تعليم جي اهميت (2010)(2014)(2017)

علم جي معنيٰ آهي ڄاڻ يا روشني علم هڪ ائلهيائو خزانو آهي، جيڪو نه ڪو چور چوري ڪري سگهي ٿو ۽ نه خرچ ڪرڻ سان گهٽجي سگهي ٿو. پنهنجي جهانن جا سردار حضرت محمد ﷺ فرمايو ته! »محد کان لهد« تائين يعني پينگهي کان قبر تائين علم جي ڳولا لاءِ مصروف رهو، ڀلي ان لاءِ اوهان کي چين ٺي چو نه وڃو پوي. ان سان گڏ پاڻ سڳورن ﷺ اهو به فرمايائين ته! علم حاصل ڪرڻ هر مسلمان مرد ۽ عورت تي فرض آهي.

حديث سڳوري ۾ ارشاد آهي ته ترجمو! اي رب منهنجي علم ۾ اضافو فرما. اها هڪ حقيقت آهي ته علم اهڙي طاقت آهي،

جيڪا دنيا جي سڀني طاقتن کان وڌيڪ طاقتور آهي. هن کي زوال نه آهي، علم جي ڪري انسان قدرت جي رازن کي به ظاهر ڪيو آهي. علم جي ڪري انسان هوا ۾ اڏامي رهيو آهي، دريائن کي پار ڪيو اٿس ۽ خلا جي وسعتن تي حاوي آهي. اهو علم ئي جيڪو مرڻ کان پوءِ انسان کي جيئرو رکي ٿو.

دنيا جي ترقي جو دارو مدار علم تي آهي، علم ئي انسان کي انسان بڻائي ٿو. علم هڪ اهڙو نور آهي، جنهن سان جهالت ۽ گمراهي جون اونڊا هيون ختم ٿي وڃن ٿيون. علم جي ڪري انسان جو اخلاق اعليٰ ۽ پاڪيزه ٿئي ٿو ۽ دل ۽ دماغ روشن ٿئي ٿو. علم هڪ اهڙي شي آهي جنهن کي انسان جي نئين اک چٽجي ته غلط نه آهي. ان ڪري اسان کي گهرجي ته وڌ ۾ وڌ علم حاصل ڪريون ۽ ٻين کي به علم جهڙي نعمت سان نوازيون.

وطن جي حُب / سائيهه جي سک / حُب الوطني (2011)(2010)

ديس جي محبت، سائيهه جي سک جو پيو نالو «وطن جي حُب» آهي ۽ وطن سان وفاداري جي جذبي کي به وطن جي حُب چئبو آهي. جنهن سرزمين تي انسان پيدا ٿئي ٿو ان سرزمين جي مٽي، رسم و رواج ۽ ان جي تاريخ تي فخر ڪرڻ کي به حُب الوطني چئبو آهي. دنيا ۾ شايد ڪو اهڙو ماڻهو هوندو جنهن کي پنهنجي وطن سان پيار نه هجي، ڇو ته حب الوطني هڪ قدرتي جذبو آهي، جيڪو هر ننڍي توڙي وڏي جي دل ۾ موجود هوندو آهي. حديث شريف ۾ آهي ته!

ترجمو: وطن سان پيار ڪرڻ ايمان جو جز آهي.

سنڌ جي سدوري سرزمين به اهڙا ڪيترائي سورما پيدا ڪيا آهن، جيڪي پنهنجي حُب الوطني جو ثبوت ڏيئي تاريخ ۾ امر ٿي ويا آهن. انهن ۾ سنڌ جي سوري مارئي پنهنجي حب الوطني جو ثبوت ڏيندي عمر بادشاهه جي عاليشان محلاتن، بهترين ويسن کي ٽڪرائي، پنهنجي اباڻن ڪڪن ۽ اباڻي لوني کي ترجيع ڏني ۽ جڏهن مارئي پاڻ کي مجبور ۽ بيوس سمجهيو تڏهن عمر بادشاهه کي پيغام موڪلي ٿي ته اي عمر! منهنجي مرڻ کان پوءِ منهنجو لاش به هن ڪوٽ ۾ دفن نه ڪجان بلڪه منهنجو لاش به منهنجي اباڻي ديس ملير ۾ دفن ڪجان. مارئي پنهنجي وطن دوستي ۽ پنهنجي حُب الوطني جو هڪ اعليٰ مثال قائم ڪري تاريخ ۾ امر ٿي وئي. اسان کي به گهرجي ته اسان به پنهنجي وطن سان پيار ڪريون ۽ وطن تان پنهنجي جان ۽ مال قربان ڪرڻ لاءِ هر وقت تيار رهي، پنهنجي حُب الوطني ۽ وطن دوستي جو ثبوت ڏيئي تاريخ ۾ امر ٿي وڃون.

پيارا وطن / اسان جو وطن / منهنجو وطن (2009)

اسان جي / منهنجي پياري وطن جو نالو پاڪستان آهي. جيڪو قائد اعظم محمد علي جناح ۽ سندس ساٿين جو مسلسل جدوجهد ۽ ڪوشش سان ۱۴ آگسٽ ۱۹۴۷ع تي هڪ آزاد اسلامي ملڪ جي حيثيت سان دنيا جي نقشي تي نمودار ٿيو. اسان جي پياري وطن ۾ چار صوبا آهن. سنڌ، پنجاب، بلوچستان ۽ خيرپور مخدوم. اسان جي پياري وطن جي قومي ٻولي اردو آهي. صوبائي ٻولين ۾ سنڌي، پنجابي، بلوچي ۽ پشتو آهي. آبادي جي لحاظ کان پنجاب اسان جي ملڪ جو سڀ کان وڏو صوبو آهي. پاڪستان

جي اتر ۾ چين، اوڀر ۾ انڊيا (ڀارت)، اولهه ۾ افغانستان، ايران ۽ ڏکڻ ۾ عربي سمنڊ آهي.

اسلام آباد اسان جي پياري وطن جي گادي جو هنڌ آهي ۽ اسان جي پياري وطن جو سڀ کان وڏو شهر ڪراچي آهي. ڪراچي کي پاڪستان جو دل به چئبو آهي. ان کان علاوه لاهور، راندين جي سامان لاءِ فيصل آباد، ڪوئٽه، پشاور، حيدرآباد وغيره مشهور شهر آهن. اسان جي پياري ملڪ جي آبادي اڙهن ڪروڙ کان به مٿي آهي جنهن جو گهڻو حصو ڳوٺن ۾ رهي ٿو، جنهن جي روزگار جو اهم ذريعو زراعت آهي. ان ڪري پاڪستان هڪ زرعي ملڪ آهي. اسان جي ملڪ جا ماڻهو ڏاڍا محنتي ۽ هنرمند آهن. ان سان گڏ الله تعاليٰ اسان جي ملڪ کي معدني وسيلن سان به مالا مال ڪيو آهي.

اسان جي ملڪ ۾ سياحت لاءِ به بي شمار جايون آهن. ان ۾ مري، ڪي ٽو ڏونگر، موهن جو دڙو، سوات وغيره. اسان کي گهرجي ته اسان پنهنجي سان پيار ڪريون، چو ته وطن سان پيار ايمان جي نشاني آهي. آخر ۾ مان اها دعا ڪندس ته اسان جو وطن هميشه خوشحال ۽ آباد رهي ۽ هميشه قائم ۽ دائم رهي. (آمين)

منهنجي پسنديدہ ڪتاب (مضمون) (2016)

منهنجي پسنديدہ ڪتاب قرآن مجيد آهي. قرآن مجيد ۲۲ سال ۾ مهينا ۽ ۲۲ ڏينهن ۾ مڪمل ٿي ۽ ڀلاري

مهنيني (رمضان المبارڪ) جي ڀلاري (۲۷) رات ۾ الله تعاليٰ جي آخري نبي ۽ نبين جي سردار حضرت محمد ﷺ تي نازل ٿي. الله تعاليٰ هن ڪتاب بابت فرمائي ٿو ته!

ترجمو: هي هڪ اهڙي ڪتاب جيڪا اسان توهان ڏانهن موڪلي برڪت واري ته جيئن هن جي آيتن تي سوچڻ ۽ عقلمند نصيحت حاصل ڪن. اڳتي الله تعاليٰ فرمائي ٿو ته! ترجمو: يشڪ توهان وٽ الله ذوالجلال جي طرفان هڪ نور آيو ۽ روشن ڪتاب. قرآن مجيد جي تلاوت ڪرڻ سان دل کي سکون ۽ راحت ملي ٿي. هن ڪتاب ۾ هدايت ٿي هدايت آهي بلڪه هي ڪتاب هدايت جو سرچشمو آهي. هي ڪتاب اسان جي پياري پيغمبر حضرت محمد ﷺ ۽ الله تعاليٰ جي طرفان اسان مسلمانن لاءِ هڪ عظيم تحفو آهي. پاڻ سڳورن ﷺ فرمايو ته!

ترجمو: توهان مان سڀ کان بهتر اهو آهي جيڪو قرآن سکي ۽ پن کي سيکاري.

ترجمو: منهنجي اُمت جي بهترين عبادت قرآن پاڪ جي تلاوت ڪرڻ آهي.

پاڻ سڳورن ﷺ فرمايو ته! جيڪو شخص قرآن مجيد جي تلاوت ڪري ٿو، قرآن مجيد کي سمجهي ٿو ۽ پوءِ ان تي عمل ڪري ٿو اهو انسان ڪڏهن به گمراه نه ٿيندو. ان ڪري اسان سڀني مسلمانن کي گهرجي ته اسان قرآن پاڪ جي تلاوت ڪريون، قرآن پاڪ کي سمجهيون ۽ ان تي عمل ڪريون ته جيئن اسان دنيا ۽ آخرت ۾ ڪاميابي حاصل ڪري سگهون.